

INNTRYKK FRA SUMMERHILL

Ved Bjørn Christiansen.

I England har en del radikale skolefolk gått sammen og dannet en liten forening, «The Progressive League». For et års tid siden utga de en katalog over 20 «progressive» skoler. Om Summerhills prinsipper finner en dette: «Complete freedom to attend lessons or stay away. Complete freedom to do as you like so long as you don't disturb the freedom of others. Self-government in weekly open meetings. Drama, art and dance considered of value, but students pass Matriculation and School Certificate at 16 ... not always, of course. Co-education real, i. e. no separation of sexes on a fear basis. No religion taught, neither any manners. Teaching isn't important to Summerhill, only living is.»

De fleste studenter uti psykologi har sikkert ikke kunnet unngå å høre om Summerhill, skolen til Neill. Mange har lest en eller flere av bøkene hans. Noen muligens med skepsis og reservasjon, men majoriteten sikkert med entusiasme og frigjort opprørstrang. Alle har vi ønsket om engang å få komme til Summerhill, om å få se og oppleve dette (vid-?) underlige stedet.

Jeg fikk i våres muligheter til det. Og det var ikke med små forventninger jeg steg av toget i Leiston i Suffolk. Ønskedrømmen var blitt oppfylt. Et par uker før hadde jeg anskaffet meg Neills siste bok, *The Problem Family*, som kom ut like over nyttår. Jeg hadde tatt peiling på å komme i kontakt med Neill, og med boken hans i fersk erindring håpet jeg å ikke gjøre et altfor diletantisk inntrykk.

Forventningene ble innfridd. Det var langt fra noen hord av ville, utemmede menneskedyr en kom i møte, slik mange skeptikere forestiller seg. Aldri tror jeg nesten jeg har sett en mer sprudlende livsglad og frisk ungefokk som her. Det var *virkelig* lykke og trivsel som preget stedet. Elevene virket akkurat som om de var i besiddelse av en egen indre tyngde, spesielt kanskje de eldste. «Childhood is playhood,» sier Neill et sted, unger som ikke får lekt fra seg når de er unge, vil stagnere følelsesmessig. På Summerhill får en se hvordan ansvarsfølelsen for egen framtid hos de fleste naturlig vokser fram i 11–12-års alderen. Det hendte ofte en fikk se gutter eller jenter i arbeid til både 12 og 1 om natten. Det var interessen som drev dem.

Neill selv virket nærmest som en lun og koselig bestefar. Han var høgt respektert av elevene, og viste ved sin egen adferd hvordan en kan være autoritet uten å være autoritær. Summerhill ble startet 1921. I dag er elevantalet (fra 5 til 18 år) om lag 70. Lærerpersonalet er på 10.

Neill har i årenes løp skrevet en rekke bøker. Han skriver godt, lett og lekent. Han gir aldri mye for å utfordre tradisjoner og bryte konvensjoner når det gjelder å kjempe fram barn og ungdoms rett til frihet og demokrati. Han er utpreget ærlig, og skriver om noe han tror dypt og fast på.

I den boken som er nevnt tidligere kommer det fram en god del nye ting om Summerhill. Bl. a. at elevtypen har forandret seg. Jeg nevnte dette for Neill

en dag, og spurte hvorfor?

«I begynnelsen var det umulig å få elever hvor ikke alle andre muligheter først var prøvd. Summerhill ble derfor en skole vesentlig for problembarn. Etter 20 års arbeid var jeg trett av å analysere og behandle andre menneskers feiltrin.»

«Jeg skulle anta at mye ville avhenge av at du har et godt lærerpersonale. Nytter du noen spesielle utvalgsprinsipper?»

«Jeg betaler lavere lønninger enn andre skoler — jeg har ikke råd. Vi har hatt eksempler på at mennesker som selv ønsker frihet, føler seg tiltrukket av skolen. De er kommet her vesentlig for å leve ut sine egne konflikter — ofte blir det på bekostning av barnas. Det er naturligvis ikke den typen vi trenger.»

«Foretrekker du at personalet er gift?»

«Jeg har hatt eksempler på funksjonærer som har vært gifte og levd som hund og katt, og jeg har hatt ugifte som har hatt gode seksualforhold. Det vesentlige er at forholdet er tilfredsstillende. Det er imidlertid ikke så enkelt. Vi har kvinner her som ønsker menn — men som ikke kan få noen.»

«Så vidt jeg vet tillater ikke den engelske sosiallovgivning hverken abortus provokatus eller undervisning i bruk av preventivmidler for ugifte. Har du hatt noe trouble i forbindelse med dette?»

«Nei, aldri. Jeg tør ikke utdele preventiver til elevene. Jeg har hatt tilfelle av at de har kommet og spurt meg. Men jeg kan ikke ... iallfall ikke uten tillatelse fra foreldrene. Jeg har inntrykk av at en stor del av elevene ikke ønsker seksuelle forbindelser på skolen.»

En annen ting som kommer fram i den siste boken, er en tydelig forand-

ring i innstilling til analytisk behandling av barn. Jeg ba Neill fortelle litt mer om det.

«Jeg er desillusjonert når det gjelder barneanalyser. Jeg er blitt mer og mer overbevist om at forebyggende midler er den eneste sikre vei ut av uføret. Av nevroseteorier er jeg blitt mer og mer overbevist om at Reich's er de riktige. Etter egen erfaring tilsvarte 5-års Freudiansk metode det samme antall måneder med muskulær vegetoterapi. Om Reich's teori om unødvendigheten av å komme fram til glemte barndomsinntrykk er riktig eller ikke, vet jeg ikke, — imidlertid tror jeg det er noe i organ-teoriene. Men her trenges mer vitenskapelig granskning, naturligvis.»

Neill's personlighet gjorde et sterkt inntrykk, ikke minst ved sin uformelle og menneskevennlige karakter.

«Please remember me to Raknes and Nic. Waal,» sier Neill i dora. Jeg bringer hilsenen videre. Bj—.

Av A. S. Neill er bl. a. utkommet: «Hearts not Heads in the School», «The Problem Child», «The Problem Parent», «The last Man alive».

Vi henleder også oppmerksomheten på artiklene om Neill av dr. A. Brinchmann i Dagbladet for en tid siden.

„Nordisk Psykologi”.

er offisielt organ for Dansk Psykologforening, Psykologiska Sällskapet r. f. i Helsingfors, Norsk Psykologforening og Svenska Psykologsamfunnet. Tidsskriftet vil bl. a. bringe praktisk-faglig stoff, foreningsmeddelelser, personalia og teoretiske arbeider. I nr. 1 heter det: «Det er naturlig at de nordiske utøvere av et av de yngste akademiske fag søker å finne sammen på en måte som det er blitt skikk innenfor de eldre fag, for i fellesskap å drøfte grunnsynspunkter og for å lære av hverandres arbeid.» Vi ønsker bladet til lykke!